

KONOPNÝ **MANIFEST**

1220

zelená
regenerace

*Svět stojí na bezprecedentní křižovatce
a Evropa má jedinečnou
příležitost vydat se správným směrem.*

KONOPÍ MŮŽE UDÁVAT SMĚR!

ÚVOD

Lidé po staletí nerespektovali přírodní zákony a situace došla tak daleko, že jsme narušili zdravý stav našeho vlastního ekosystému. Aby vlády uspokojily stále rostoucí poptávku po potravinách a výrobcích, vytrvale podporovaly neudržitelné postupy.

Dnešní ekologické a zdravotní katastrofy jsou cenou, kterou svět platí za negativní externality plynoucí z globálního hospodářského růstu založeného na individualismu, chamtivosti a neúctě ke všem ostatním formám života. Nicméně tváří v tvář nejnovějším událostem se zdá, že si to společnost uvědomuje a uznává, že většina hrozeb, které jsme nyní nuceni řešit, je skutečně přímým důsledkem lidské činnosti.

Změna myšlení se nyní musí promítnout do konkrétních návrhů a následně i do rozhodných činů, protože pouze drastická změna paradigmatu nám umožní opustit tuto nebezpečnou trajektorii.

V příštích letech čeká Evropu patrně období útlumu: ekonomika se náhle zpomalila a bude nějakou dobu trvat, než opět nabere původní tempo. Některé formy výroby a obchodních toků zaniknou, zatímco jiné činnosti budou v rámci EU přesunuty, aby se snížila zranitelnost našeho současného hospodářského systému vůči globálním otřesům. V důsledku toho se může zvýšit míra nezaměstnanosti a mnoho občanů EU se bude muset přeskolit na nové profese. Proto je nutno zaujmout k ekonomice radikálně nový přístup.

V této souvislosti chce EIHA coby zástupce pěstitelů, zpracovatelů a obchodníků **s technickým konopím upozornit na obrovský potenciál evropského konopného odvětví při urychlování přechodu na udržitelnou ekonomiku založenou na**

biohospodářství s nulovými emisemi v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu (Green Deal). Díky udržitelnému přístupu k hospodářství a zemědělství a mnohostrannému využití konopí v potravinářství a průmyslové výrobě nabízí konopné odvětví příslib **regenerace venkovských oblastí**. Díky **obnově výrobních procesů** (zejména textilu) a **podpoře inovativních hodnotových řetězců** (stavební materiály, výroba potravin, extrakce kanabinoidů) by toto odvětví mohlo přinést **dlouhodobě udržitelný růst a vytvořit vysoce kvalifikovaná pracovní místa** v rámci hospodářství EU. Stručně řečeno, klíčem je kombinace surovin z místních zdrojů s globálně sdíleným know-how.

Konopí může hrát zásadní roli v nové ekologičtější a udržitelnější společnosti, protože představuje konkrétní řešení pro zajištění výživných potravin, ekologicky šetrných nepotravinářských výrobků, čistého vzduchu a půdy. Kromě toho představuje zajímavou plodinu z ekonomického hlediska: ve vyspělém hodnotovém řetězci konopí, se stabilními odrůdami a možností využít celou rostlinu (květy/semena, listy a stonky), by byl ekonomický přínos pro zemědělce a životní prostředí nesporný. V důsledku toho by bylo pozitivně ovlivněno celé hospodářství nejen venkovských oblastí.

NĚKOLIK FAKTŮ O KONOPÍ

- Odrůdy konopí, **zapsané ve Společném katalogu odrůd** EU, patří k druhu *Cannabis sativa* L. a vyznačují se nízkým, nenarkotickým (nepychotropním) obsahem THC.
- Konopí skvěle **absorbuje uhlík**: zatímco rostlina díky svému hlubokému kořenovému systému ukládá CO₂ do půdy, z ní získané biomateriály dále zvyšují celkovou bilanci zachycování uhlíku plodinou. Jeden hektar konopí dokáže zachytit až 13,4 tuny CO₂, takže je stejně účinný jako jeden hektar tropického lesa.
- Konopí je jednou z nejstarších plodin pěstovaných lidstvem a ve velké míře se pěstuje po celé Evropě **od samého počátku historie**. Chcete se dozvědět více o konopí v lidských dějinách? Podívejte se na toto [video](#).

- Využívají se všechny části konopí. **Nic nepřijde nazmar!** Stonky, kořeny, listy, květy a semena **lze zpracovat a použít na mnoho různých výrobků:** textil, papír, lana, izolační materiály, vláknité desky, bioplasty, kompost, podestýlku pro zvířata, palivo, barvy, krmivo, potraviny, doplňky stravy, kosmetiku, léčivé přípravky.
- Konopné semeno) je **zdrojem vysoce kvalitních bílkovin a obsahuje jedinečné spektrum esenciálních mastných kyselin.**¹
- Konopí používané jako meziplodina zvyšuje výnosy následných plodin a obnovuje zdraví půdy: díky svému kořenovému systému má schopnost odstraňovat z půdy těžké kovy.²
- Konopí **potřebuje méně vstupů** než většina ostatních přadných plodin: zavlažování pesticidy a herbicidy se takřka nepoužívají nebo se používají ve velmi omezených dávkách.³ Konopí dobře využívá přírodní hnojiva, jako je hnojnůj a nebo i digestát z bioplynových stanic. Jejich podíl dosahuje u pěstování konopí 50 % z celkové spotřeby hnojiv.⁴

POTENCIÁL KONOPÍ

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je zřejmé, že konopí může hrát zásadní roli v ekologičtější a udržitelnější společnosti tím, že nabídne konkrétní řešení pro zajištění jak výživných potravin a ekologicky šetrných nepotravinářských výrobků, tak čistého vzduchu a půdy. Kromě toho představuje velmi zajímavou plodinu z ekonomického hlediska: ve vyspělém hodnotovém konopném řetězci, s přizpůsobenými odrůdami a možností sklízet celou rostlinu (květy/semena, listy a stonky), by byl ekonomický přínos pro zemědělce a životní prostředí nezpochybnitelný. V důsledku toho by mohl být pozitivně ovlivněn celý komplex hospodářství venkovských oblastí.

---

¹ R.E. Aluko, in Sustainable Protein Sources, 2017.

² M.C. Robson, ... A.M. Litterick, in Advances in Agronomy, 2002; Bosca and Karus, in The Cultivation of Hemp: Botany, Varieties, Cultivation and Harvesting, 1998; Michaela Ludvíková, Miroslav Gríga, in Transgenic Plant Technology for Remediation of Toxic Metals and Metalloids, 2019.

³ Smith-Heisters, S. 2008. Environmental Costs of Hemp Prohibition in the United States. Journal of Industrial Hemp 13(2): 157–170.

⁴ EHA, (2020) Agri report of 2018 harvest.

NÁVRHY EIHA

1. Veřejná politika by měla podporovat využití technického konopí v potravinách, krmivech a průmyslových výrobcích a financovat rozvoj udržitelných hodnotových řetězců.

- Členské státy by měly využít možnosti přidělit část prostředků z balíku přímých plateb na *odvětvové pobídky* zaměřené na podporu produkce a zpracování technického konopí.
- Hospodářským subjektům působícím v konopném sektoru by mělo být umožněno registrovat chráněná označení původu (*CHOP*) a chráněná zeměpisná označení (*CHZO*).

2. Měl by být uznán přínos konopí pro životní prostředí a podporováno využívání konopí pro uhlíkové zemědělství.

- Zákodníci EU by měli počítat se zjednodušením nových ekologizačních opatření (*GAEC*) pro pěstitele technického konopí, například *vyjmutím konopí z povinného vyčlenění neproduktivních ploch*.
- Pěstitelé technického konopí by měli dostávat *kompenzace za pozitivní environmentální externality*, kupříkladu v rámci stávajícího nebo nového systému obchodování s emisemi.
- V zájmu zvýšení investic by měly být poskytovány pobídky společností, které vyvíjejí nebo zavádějí *čisté technologie a produkty*.

3. Členské státy by na technické konopí a produkty z něj získané neměly uplatňovat právní předpisy týkající se kontroly drog, pokud budou dodržovány limity stanovené pro obsah THC.

- Produkty z technického konopí *nejsou léčivé* (nemají potenciál ulevit od bolesti a utrpení) *ani omamnými látkami* (nemůže dojít k jejich zneužití nebo rozvoji závislosti). Z toho důvodu a zejména v souladu s duchem a cíli stanovenými v Jednotné úmluvě OSN o omamných látkách by technické konopí a jeho deriváty měly být považovány za látky nacházející se mimo oblast působnosti mezinárodních kontrol drog.

4. Při dodržení limitů pro obsah THC by hospodářské subjekty měly mít možnost sklízet a využívat všechny části rostliny – včetně květů a listů – a uvádět na trh jakýkoli druh produktu s jejich obsahem.

- Skutečnou přidanou hodnotou technického konopí je možnost využívat celou rostlinu; některé země EU však stále zakazují využívání listů a květů a jejich uvádění na trh. Pokud hospodářským subjektům poskytneme možnost uvádět na trh všechny části rostliny, *omezí se tím plýtvání a maximalizuje se ziskovost plodiny*. To povede k vyšším příjmům zemědělců i dalších subjektů v hodnotovém řetězci.

5. Konopí a konopné přípravky s přirozeným obsahem kanabinoidů by neměly být považovány za novou potravinu.

- Historické záznamy dosvědčují, že konopí s přirozeně vysokým obsahem CBD i dalších kanabinoidů, květy, listy a konopné extrakty byly *hojně konzumovány již před rokem 1997*. Konopí bylo odjakživa nedílnou součástí lidské stravy.
- Neexistuje žádné zdravotní riziko a tedy ani žádné „zdravotní důvody“ pro omezení přístupu spotřebitelů v EU ke konopným produktům.⁵

6. Všechny suroviny získané z technického konopí by měly být povoleny jako složky kosmetických přípravků.

- Komise EU se domnívá, že některé produkty získané z konopí používané v kosmetice mají podléhat opatřením pro kontrolu omamných látek. Vzhledem k tomu, že *technické konopí není omamnou látkou*, měla by být odpovídajícím způsobem upravena Databáze kosmetických přísad.
- Neexistuje žádný důvod, proč by se mělo omezovat využívání přírodních kanabinoidů v kosmetice a zároveň povolovat používání syntetického kanabidiolu. Je prokázáno, že z používání těchto složek, ať už přírodního, nebo syntetického původu, *nevyplývají žádná zdravotní rizika*.

7. EU by měla oceňovat a podporovat využívání konopných vláken k výrobě krátkých a dlouhých vláken pro textilní výrobu a podporovat vytváření udržitelných hodnotových řetězců.

- Po druhé světové válce evropské země masivně nahradily používání přírodních vláken cenově dostupnějšími syntetickými vlákny na bázi uhlíku. Od té doby byla téměř všechna *zařízení na zpracování konopných vláken uzavřena*. Je

⁵ WHO: *Cannabidiol (CBD): Critical Review Report*: https://www.who.int/docs/default-source/controlled-substances/whocbdreportmay2018-2.pdf?sfvrsn=f78db177_2

nezbytně nutné obnovit hodnotový řetězec v Evropě a zabránit delokalizaci zpracovatelského průmyslu.

- První zpracování (drhání a mykání) vlákna by mělo být stimulováno prostřednictvím *zvláštních dotací* a hospodářským subjektům by měl být umožněn přístup k *odbornému vzdělávání*.
- Explicitně formulované cíle politiky výzkumu a vývoje by se měly zabývat *genetickým vylepšováním* s ohledem na specifickou produkci technického konopí pro textilní vlákna, technickou stránkou výrobních linek a kvalitou přize.

8. Používání stavebních a jiných materiálů na bázi konopí by mělo být podporováno jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru, přičemž by měly být stanoveny jasné cíle pro úplné nebo částečné nahrazení jiných, méně udržitelných alternativ.

- EU by měla zavést přísnější požadavky při zadávání veřejných zakázek a stanovit ambiciózní cíle pro dosažení *nulových emisí* v EU a všech jejích členských státech.
- Spotřebitelé i hospodářské subjekty by měly z používání takových komodit získat jasné ekonomické výhody jako třeba *usnadnění administrativní zátěže, finanční pobídky* a podobně.

Autor: Evropská asociace technického konopí (EIHA): www.eiha.org
Překlad do českého jazyka: CzechHemp: www.czechemp.cz